

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 lutego 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił W. P. prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie udowodnił 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (uwzględniono okres zatrudnienia wnioskodawcy w wymiarze 1 roku i 5 miesięcy tj. od 1 marca 1979 r. do 24 stycznia 1980 r. oraz od 25 stycznia 1980 r. do 31 lipca 1980 r.). Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że do pracy w warunkach szczególnych nie zaliczył wnioskodawcy okresu zatrudnienia od 21 czerwca 1976 r. do 20 lutego 1979 r. w Odlewni (...) Sp. z o.o. z uwagi na to, iż jedynym dokumentem na potwierdzenie ww. okresu pracy w warunkach szczególnych jest niepotwierdzona za zgodność z oryginałem kopia świadectwa pracy z 14 kwietnia 2003 r., a dostarczony w dniu 8 stycznia 2018 r. oryginał świadectwa pracy z 14 kwietnia 2003 r. budzi wątpliwości co do autentyczności. Organ rentowy wskazał także, że nie zaliczono wnioskodawcy okresu od 1 marca 1989 r. do 31 października 1998 r. oraz od 1 listopada 1998 r. do 31 grudnia 1998 r. z uwagi na fakt, iż na świadectwach pracy z dnia 14 kwietnia 2003 r. oraz na dokumentach pomocniczych w postaci kserokopii list płac wskazano, iż W. P. wykonywał pracę w szczególnych warunkach jednocześnie na dwóch różnych stanowiskach w obrębie różnych działów tj. na stanowisku ślusarza wykonywał prace wymienione w dziale III, natomiast na stanowisku spawacza utrzymania ruchu wykonywał prace wymienione w dziale XIV. Dodatkowa analiza przedłożonych list płac wskazuje zaś na rozbieżności co do wskazanych stanowisk, gdyż na listach płac za lata 1988 – 1989 wskazano stanowisko ślusarza, za lata 1990 – 1991 stanowisko operatora urządzeń klimatyzacyjno – odpylających, a za lata 1992 – 1998 stanowisko ślusarza – spawacza.

/decyzja k.76 - 76 odwrót plik I akt ZUS/

W dniu 23 marca 2018 r. pełnomocnik W. P. złożył odwołanie od w/w decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury od dnia 8 stycznia 2018 r. wraz z ustawowymi odsetkami z tytułu nieterminowej wypłaty od dnia wymagalności poszczególnych świadczeń emerytalnych do dnia zapłaty. W treści odwołania wskazano, że w W. P. pracował w warunkach szczególnych od 21 czerwca 1976 r. do 31 grudnia 2002 r. i tym samym legitymuje się wymaganym 15 – letnim stażem pracy w warunkach szczególnych. Pełnomocnik W. P. jednocześnie zaznaczył, że w/w okresie wnioskodawca, pomimo zmian nazw zakładu pracy, pracował w tym samym miejscu tj. w dziale utrzymania ruchu na wydziale P1 odlewni żeliwa, a do jego obowiązków pracowniczych należało m.in. obsługa mieszarki masy formierskiej, wykonywanie prac konserwacyjnych utrzymania ruchu, czy też naprawa instalacji nadmuchu sprężonego powietrza. W ocenie pełnomocnika wnioskodawcy wszystkie wykonywane przez wnioskodawcę prace są zaliczane do prac wykonywanych w warunkach szczególnych. Pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz W. P. kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

/odwołanie k.3 – 8/

W odpowiedzi na odwołanie, pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie, podnosząc argumentację wskazaną w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k.47 – 47 odwrót/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca W. P. urodził się (...)

/okoliczność bezsporna/

W dniu 8 stycznia 2018 r. W. P. złożył wniosek o emeryturę.

/wniosek k.72 plik I akt ZUS /

W. P. wniósł o przekazanie środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa w dniu 22 września 2017 r.

/wniosek – k.1-4 plik I akt ZUS/

Wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku udokumentował ponad 25 lat ogólnego stażu pracy.

/okoliczność bezsporna/

W okresie od 21 czerwca 1976 r. do 31 października 2002 r. W. P. był zatrudniony w Odlewni (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości w K., Oddział w K. (przy czym w okresie od 21 czerwca 1976 r. do 31 grudnia 1999 r. był zatrudniony w Odlewni (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, od dnia 1 stycznia 2000 r. do dnia 14 października 2001 r. w „ (...) , od dnia 15 października 2001 r. do dnia 31 października 2002 r. ponownie w Odlewni (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości) w pełnym wymiarze czasu pracy. W wystawionym wnioskodawcy świadectwie pracy z dnia 31 października 2002 r. pracodawca wskazał, że W. P. w okresie zatrudnienia wykonywał pracę ślusarza – spawacza utrzymania ruchu oraz maszynisty stacji pomp i filtrów i że w okresie od dnia 1 listopada 1998 r. do dnia 28 lutego 1999 r. korzystał z urlopu bezpłatnego świadcząc pracę u innego pracodawcy.

/świadectwo pracy k.44 – 44 odwrót plik I akt ZUS/

Odlewnia (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości w K. w dniu 14 kwietnia 2003 r. wydała wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w którym wskazano, że wnioskodawca w okresie zatrudnienia u tego pracodawcy od 21 czerwca 1976 r. do 29 lutego 1979 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace robotnika transportowego na wydziale odlewni – (...), Dział III , poz. 43 pkt 12, od 1 marca 1979 r. do 24 stycznia 1980 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace operatora urządzeń klimatyzacyjno – odpylających - Wykaz A, Dział III, poz. 43 pkt 7, od 25 stycznia 1980 r. do 31 lipca 1980 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowcy ciągnika - Wykaz A , Dział VIII, poz.3 pkt 1, od 1 marca 1989 r. do 31 października 1998 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace ślusarza – spawacza utrzymania ruchu - Wykaz A, Dział III/XIV poz.22/12 pkt 15/8, od 1 marca 1999 r. do 31 stycznia 2002 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace ślusarza – spawacza utrzymania ruchu - Wykaz A , Dział III/XIV poz.22/12 pkt 15/8.

/świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach k.73 plik I akt ZUS/

W trakcie zatrudnienia w Odlewni (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w okresie od dnia 1 listopada 1998 r. do dnia 28 lutego 1999 r. wnioskodawca korzystał z urlopu bezpłatnego w celu wykonywania pracy w P.P.U.H. (...) Sp. z o.o. w K..

/okoliczność bezsporna/

Wnioskodawca w okresie od dnia 1 listopada 1998 r. do dnia 28 lutego 1999 r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowo-Handlowym (...) Sp. z o.o. w K., w pełnym wymiarze czasu pracy. W wystawionym wnioskodawcy świadectwie pracy z dnia 28 lutego 1999 roku pracodawca wskazał, że W. P. w okresie zatrudnienia wykonywał pracę ślusarza – spawacza utrzymania ruchu. W świadectwie wykonywania prac w warunkach szczególnych z dnia 14 kwietnia 2003 roku zakład podał, że w/w okresie zatrudnienia wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę na stanowisku ślusarza – spawacza utrzymania ruchu - Wykaz A, Dział III, poz. 22, pkt 15 oraz Wykaz A, Dział XIV, poz. 12, pkt 8 wykazu stanowiącego załącznik do zarządzenia Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane

są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego.

/świadectwo pracy – k.45, świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach – k.46/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okres zatrudnienia w wymiarze 1 roku i 5 miesięcy tj. od 1 marca 1979 r. do

24 stycznia 1980 r. (praca na stanowisku operatora urządzeń klimatyzacyjno – odpylających) oraz od 25 stycznia 1980 r. do 31 lipca 1980 r. (praca na stanowisku kierowcy ciągnika).

/okoliczność bezsporna/

Zakład pracy wnioskodawcy w całym okresie jego zatrudnienia zajmował się produkcją różnego rodzaju odlewów tj. korpusów do traktorów, klocków hamulcowych do pociągów, czy też części do maszyn rolniczych. Wytwarzanie w/w elementów (w tym m.in. wytop żeliwa) odbywało się wyłącznie na oddziale - hali produkcyjnej P1, gdzie na jednej zmianie pracowało od 200 do 300 osób. Na hali produkcyjnej znajdowały się 4 zautomatyzowane linie produkcyjne, a awaria którejkolwiek z nich wiązała się z koniecznością natychmiastowego dokonania niezbędnej naprawy. W całym spornym okresie wnioskodawca wykonywał powierzone mu obowiązki pracownicze wyłącznie na hali produkcyjnej P1, gdzie panował hałas, wysoka temperatura oraz zapylenie. Pracownicy wykonujący obowiązki pracownicze na hali produkcyjnej P1 otrzymywali dodatki za pracę w warunkach szkodliwych oraz posiłki regeneracyjne.

/zeznania wnioskodawcy min.00:27:50 – 00:35:43 z rozprawy z dnia 18 marca 2019 r. płyta CD k.114 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:03:45 – 00:42:34 z rozprawy z dnia 6 listopada 2018 r. - płyta CD k.81, zeznania świadków: S. B. min.00:47:18 – 01:10:19, H. B. min.01:10:19 – 01:25:52 , J. S. min.01:25:52 – 01:43:36 z rozprawy z dnia 6 listopada 2018 r. - płyta CD k.81, M. K. min.00:03:42 – 00:26:20 z rozprawy z dnia 18 marca 2019 r. -płyta CD k.114/

W okresie od 21 czerwca 1976 r. do 29 lutego 1979 r. obowiązki pracownicze wnioskodawcy sprowadzały się do przygotowywania masy formierskiej składającej się z piasku, bentonitu oraz pyłu węglowego (wnioskodawca w tym zakresie obsługiwał mieszalnik), a następnie do podania jej do przygotowanej formy. Powierzone obowiązki wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, w systemie 3 – zmianowym. Pracownicy zatrudnieni na stanowisku transportowego zajmowali się obsługą urządzeń transportujących w tym mieszarek, przenośników, czy też innych urządzeń związanych z przerobem mas.

/zeznania wnioskodawcy min.00:27:50 – 00:35:43 z rozprawy z dnia 18 marca 2019 r. - płyta CD k.114 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:03:45 – 00:42:34 z rozprawy z dnia 6 listopada 2018 r. - płyta CD k.81, zeznania świadków: S. B. min.00:47:18 – 01:10:19 z rozprawy z dnia 6 listopada 2018 r. - płyta CD k.81, M. K. min.00:03:42 – 00:26:20 z rozprawy z dnia 18 marca 2019 r. - płyta CD k.114/

Począwszy od 1 sierpnia 1980 r. wnioskodawca pracował jako ślusarz - spawacz w brygadzie zajmującej się utrzymaniem ruchu zakładu (uprawnienia spawalnicze wnioskodawca posiada od 1982 r.) Powierzone wnioskodawcy obowiązki pracownicze sprowadzały się do usuwania awarii urządzeń linii produkcyjnych (m.in. pomp, nawiewów, wyciągów, instalacji wodnych, gazowych, olejowych) oraz wykonywania w tym zakresie niezbędnych remontów i napraw (które niejednokrotnie sprowadzały się spawania elementów). Do powierzonych wnioskodawcy obowiązków należała również obsługa i konserwacja odpylaczy, bez których w zakładzie pracy nie mogłaby odbywać się produkcja. Z uwagi na specyfikę napraw, wnioskodawca część obowiązków wykonywał na wysokości 6 metrów, a za tak świadczoną pracę otrzymywał dodatek wysokościowy. Wnioskodawca pracował w systemie 3 – zmianowym, a w jego pracy nie było przestojów (w sytuacji gdy nie występowały awarie wnioskodawca zajmował się wykonywaniem robót remontowych).

/zeznania wnioskodawcy min.00:27:50 – 00:35:43 z rozprawy z dnia 18 marca 2019 r. - płyta CD k.114 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:03:45 – 00:42:34 z rozprawy z dnia 6 listopada 2018 r. - płyta CD

k.81, zeznania świadków: S. B. min.00:47:18 – 01:10:19 z rozprawy z dnia 6 listopada 2018 r., płyta CD k.81, M. K. min.00:03:42 – 00:26:20 z rozprawy z dnia 18 marca 2019 r. - płyta CD k.114 , książka spawacza k.85 – 89/

Podobnie w okresie urlopu bezpłatnego w Odlewni (...) tj. zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowo-Handlowym (...) spółce z o.o. w K. wnioskodawca wykonywał tę samą pracę, w takich samych warunkach, w tym samym miejscu co dotychczas.

/zeznania wnioskodawcy min.00:27:50 – 00:35:43 z rozprawy z dnia 18 marca 2019 r. płyta CD k.114 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:03:45 – 00:42:34 z rozprawy z dnia 6 listopada 2018 r. - płyta CD k.81, zeznania świadków: S. B. min.00:47:18 – 01:10:19, H. B. min.01:10:19 – 01:25:52 , J. S. min.01:25:52 – 01:43:36 z rozprawy z dnia 6 listopada 2018 r. - płyta CD k.81, M. K. min.00:03:42 – 00:26:20 z rozprawy z dnia 18 marca 2019 r. -płyta CD k.114/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie opierając się na dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach ZUS. Ponadto Sąd oparł się na zeznaniach wnioskodawcy i świadków: S. B. zatrudnionego w w/w zakładzie pracy na stanowisku mistrza utrzymania ruchu, H. B. zatrudnionego w w/w zakładzie pracy na stanowisku mechanika utrzymania ruchu, J. S. zatrudnionego w w/w zakładzie pracy na stanowisku ślusarza utrzymania ruchu w odlewni oraz M. K. zatrudnionego w w/w zakładzie pracy na stanowisku mistrza. Sąd przyjął za wiarygodne zeznania świadków i wnioskodawcy dotyczące wykonywanej przez niego pracy w spornym okresie. Podkreślić należy, że świadkowie pracowali wspólnie z wnioskodawcą w spornym okresie, a zatem posiadają wiedzę odnośnie charakteru zatrudnienia wnioskodawcy i rodzaju wykonywanych przez niego czynności. Zeznania te są spójne, konsekwentne i wzajemnie się potwierdzają. Sąd nie dopatrył się żadnych okoliczności pozwalających na odmówienie im wiarygodności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie i jako takie skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią art.184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz.1280) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art.184 ust.2 ww. ustawy, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013 roku, emerytura, o której mowa w ust.1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Prawo do emerytury na podstawie art.184 ww. ustawy przysługuje ubezpieczonemu, który na dzień wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) spełnił określone w niej wymogi stażowe, a po tej dacie osiągnął wymagany wiek, niezależnie od tego czy w chwili osiągnięcia tego wieku wykonywał pracę w szczególnych warunkach, czy wykonywał inną pracę i czy pozostawał w zatrudnieniu.

Definicja ustawowa „pracy w szczególnych warunkach” została zawarta w art.32 ust.2 ww. ustawy o emeryturach i rentach. Zgodnie z tym przepisem, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Stosownie do treści art.32 ust.4 ww. ustawy wiek emerytalny, o którym mowa w ust.1 rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki

na podstawie, którym osobom wymienionym w ust.2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Za dotychczasowe przepisy (w rozumieniu art.32 ust.4 ww. ustawy) należy uważać przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz.43), ale wyłącznie w zakresie regulowanym przez ww. ustawę o emeryturach i rentach, a więc co do wieku emerytalnego, rodzaju prac lub stanowisk oraz warunków, na jakich osobom wykonującym prace określone w ust.2 i ust.3 art. 32 tej ustawy przysługuje prawo do emerytury (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2002 roku, III ZP 30/01, OSNAP 2002/10/243 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009 roku, II UK 31/09, Lex nr 559949). Pracę taką pracownik musi wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku (§ 2 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze), aby nabyć prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Zgodnie z treścią § 3 i 4 ww. rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W wykazie tym do pracy w szczególnych warunkach zostały zaliczone prace przy odlewaniu staliwa, żeliwa, metali nieżelaznych i rur polegające na przygotowywaniu mas formierskich (dział III poz. 21) , prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie (dział XIV poz.25) oraz prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym (dział XIV poz. 12).

Stanowiska na których praca jest wykonywana w szczególnych warunkach zostały sprecyzowane w załączniku nr 1 do Zarządzenia Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz. Urz. MG z dnia 29 czerwca 1985 r.). W dziale III pozycji 21 punkcie 18 wymieniono stanowisko przygotowawcza mas formierskich i rdzeniarskich, w dziale XIV pozycji 25 punkcie 1 wymieniono stanowiska pracy, na których prace wykonywane są w warunkach szczególnych - stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przy stanowisku wymienionym w wykazie, w dziale XIV pozycji 12 punkcie 8 wymieniono stanowisko spawacza.

Wykaz ten stanowi - jako, że ma charakter informacyjny, techniczno-porządkujący, uściślający ogólne pojęcia istniejące w rozporządzeniu Rady Ministrów - swego rodzaju wskazówkę, dowód, że takie a nie inne czynności były przez pracownika istotnie wykonywane w szczególnych warunkach (wyrok Sądu Najwyższego z 29 stycznia 2008 roku, I UK 192/07, Lex nr 447272).

Należy także wskazać, iż prawo do emerytury przewidziane w art.184 w związku z art.32 ww. ustawy o emeryturach i rentach ma charakter wyjątkowy, jest odstępstwem od ogólnej reguły dotyczącej warunków przechodzenia na emeryturę, a zatem właściwe przepisy muszą być wykładane w sposób ścisły. Niedopuszczalna jest wykładnia rozszerzająca, prowadząca w konsekwencji do wypaczenia idei, że emerytura w wieku wcześniejszym jest wynikiem pracy w obciążających dla zdrowia warunkach. Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach. Istotnym warunkiem przyznania świadczenia

z tytułu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach jest stwierdzenie w ramach pełnego wymiaru czasu pracy oddziaływania szkodliwych warunków na organizm pracownika. R. legis instytucji przewidzianej w art.32 ww. ustawy o emeryturach i rentach opiera się na założeniu, że praca wykonywana w szczególnych warunkach przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też osoba wykonująca taką pracę ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni.

Stosownie zaś do treści §2 ust.1 ww. rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w nim określonych są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, sygn. II UKN 598/00, Lex nr 79840, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2009 roku sygn. I PK 194/08, Lex nr 653420).

Nie jest natomiast dopuszczalne uwzględnianie przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika, przez co tak zatrudniony nie spełniał koniecznego warunku dla uzyskania wcześniejszych uprawnień emerytalnych, jakim było stałe wykonywanie pracy szkodliwej w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na zajmowanym stanowisku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2008 r. sygn. II UK 306/07 Lex 528599).

Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest - w myśl § 2 ust.2 - świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione według określonego wzoru lub świadectwo pracy, w którym zakład pracy stwierdza charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach. Regulacja §2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym nawet zeznaniami świadków (uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 roku, III UZP 5/85, Lex 14635, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 roku III UZP 6/84, Lex 14625; wyrok Sądu Najwyższego z 30 marca 2000 r. II UKN 446/99, Lex 48778).

Zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów niebudzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1998 roku, II UKN 440/97, Lex 34199). W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyłączone jest, stosownie do treści art.473§1 k.p.c., zastosowanie przepisów ograniczających dopuszczalność dowodów ze świadków i przesłuchania stron (art.246 i 247 k.p.c.).

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych dopuszczalne jest wykazywanie wszelkimi dowodami okoliczności, od których zależą uprawnienia do świadczeń, z ubezpieczenia społecznego, także, gdy z dokumentów wynika, co innego.

Podkreślić należy, iż istotnym jest, jakie prace faktycznie w toku swojego zatrudnienia wykonywał skarżący oraz czy prace te są wymienione w cytowanym wyżej rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983 roku, gdyż właśnie to rozporządzenie jest aktem prawnym, w oparciu o który należy orzekać, czy dana praca była pracą w warunkach szczególnych. Sama natomiast nazwa stanowiska nie może dyskwalifikować faktycznie wykonywanych prac w spornym okresie zatrudnienia.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że w okresie świadczenia pracy w zakładach (...) od 21 czerwca 1976 r. do 29 lutego 1979 r. obowiązki pracownicze wnioskodawcy sprowadzały się do przygotowywania masy formierskiej składającej się z piasku, bentonitu oraz pyłu węglowego (wnioskodawca w tym zakresie obsługiwał mieszalnik), a następnie podania jej do przygotowanej formy. W okresie zaś od 1 sierpnia 1980 r. do 31 października 1998 r. wnioskodawca wykonywał obowiązki ślusarza - spawacza w brygadzie zajmującej się utrzymaniem ruchu zakładu. Powierzone wnioskodawcy obowiązki pracownicze sprowadzały się do usuwania awarii urządzeń linii produkcyjnych (m.in. pomp, nawiewów, wyciągów, instalacji wodnych, gazowych, olejowych) oraz wykonywania w tym zakresie niezbędnych remontów i napraw (które niejednokrotnie sprowadzały się spawania elementów). Do powierzonych wnioskodawcy obowiązków należała również obsługa i konserwacja odpylaczy bez których w zakładzie pracy nie mogłaby odbywać się produkcja. Co również istotne, wnioskodawca pracował w systemie 3 – zmianowym, a w jego pracy nie było przestojów (w sytuacji gdy nie występowały awarie wnioskodawca zajmował się wykonywaniem robót remontowych). Nie ulega także wątpliwości, że na hali produkcyjnej zakładów (...) wykonywano wyłącznie prace związane z odlewaniem staliwa i żeliwa, które to prace zaliczane są do prac wykonywanych w warunkach szczególnych.

Podobnie w okresie urlopu bezpłatnego w Odlewni (...) tj. zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowo-Handlowym (...) spółce z o.o. w K. wnioskodawca wykonywał tę samą pracę, w takich samych warunkach, w tym samym miejscu co dotychczas.

Reasumując, całokształt zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego pozwala zdaniem Sądu stwierdzić, iż praca wykonywana przez wnioskodawcę w okresie od 21 czerwca 1976 r. do 29 lutego 1979 r. była pracą wykonywaną w warunkach szczególnych wymienioną w dziale III, pozycji 21 (prace przy odlewaniu staliwa, żeliwa, metali nieżelaznych i rur polegające na przygotowywaniu mas formierskich) oraz od 1 sierpnia 1980 r. do 31 października 1998 r., a następnie od 1 listopada 1998 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. (zatrudnienie w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowo-Handlowym (...) spółce z o.o. w K.) była pracą wykonywaną w warunkach szczególnych wymienioną w dziale XIV, pozycji 25 wykazu A i w dziale XIV, poz. 12 wykazu A do powołanego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. (bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie i prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym). Po doliczeniu powyższych okresów do okresu uwzględnionego wnioskodawcy przez organ rentowy, spełnił on przesłankę legitymowania się 15 – letnim stażem pracy w warunkach szczególnych.

Reasumując, ubezpieczony spełnił wszystkie warunki wymagane do przyznania prawa do emerytury na podstawie art.184 ust.1 ww. ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

- ukończył 60 lat – 9 maja 2017 roku ,
- do dnia 31 grudnia 1998 roku udokumentował 25 lat stażu pracy,
- wniósł o przekazanie środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa.
- do dnia 31 grudnia 1998 roku wykazał staż pracy w szczególnych warunkach ponad 15 lat.

Wobec powyższego Sąd, na podstawie art.477¹⁴§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O dacie przyznania emerytury Sąd orzekł na podstawie art. 129 ust. 1 ustawy – zgodnie z wnioskiem pełnomocnika wnioskodawcy od dnia 8 stycznia 2018 roku.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. zasądzając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz W. P. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił zgodnie z § 9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U z 2015 r. poz. 1800 z późn. zm.).

Sąd przekazał żądanie W. P. o przyznanie odsetek z tytułu nieterminowej wypłaty emerytury Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł. celem wydania decyzji z uwagi na czasową niedopuszczalność drogi sądowej, albowiem organ rentowy w tym zakresie nie zajął żadnego stanowiska. Należy zauważyć, iż tak sprecyzowane roszczenie, jak w przedmiotowej sprawie nie było przedmiotem rozpoznania organu rentowego. Zgodnie z dyspozycją art.476 § 2 k.p.c. przez sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych rozumie się sprawy, w których wniesiono odwołanie od decyzji organów rentowych dotyczących ubezpieczenia społecznego i kategorii spraw wymienionych w punktach 1-5 § 2 art.476 k.p.c. Na obecnym etapie postępowania, wobec braku decyzji organu rentowego w zakresie roszczenia wnioskodawcy, zachodzi czasowa niedopuszczalność drogi sądowej, a właściwym do rozpoznania roszczeń pozostaje Zakład Ubezpieczeń Społecznych, od decyzji którego będzie przysługiwać skarżącej prawo wniesienia odwołania do Sądu zgodnie z powołanymi przepisami.

Z uwagi na powyższe tj. na czasową niedopuszczalność drogi sądowej Sąd, na podstawie art.464 § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie 3 sentencji wyroku.

S.B.

z/ odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy oraz pełnomocnikowi ZUS wypożyczając akta ZUS .

15.04.2019r.